

La vida religiosa de dues joves monges

Devocions com Déu mana

El nombre de vocacions religioses ha davallat a tot Europa d'uns anys ençà, però ara tendeix a estabilitzar-se. A les portes del segle XXI encara hi ha joves disposats a hipotecar la seva vida per l'amor de Déu.

Quan vaig explicar a casa que volia fer-me monja, els meus germans no s'ho creien. Em deien: '¿tu, monja? ¡Doncs jo papa de Roma!' Fins que van veure que la meua mare posava una cara de circumstàncies horrorosa i van entendre que no era cap broma". D'això ja fa tres anys i la Marga Bofarull no s'ha penedit gens d'aquella decisió. "A vegades em pregunto si el que he fet no és una gran bogeria. Però penso que, en tot cas, és una bogeria que em fa molt feliç".

Realment, la Marga és feliç i no ho dissimula. Acompanya cada frase amb una rialla que fa miques l'estereotip de la

monja discreta i reservada. Parla com qualsevol altra noia de 28 anys, i res no delata a simple vista la seva consagració religiosa. Treballa de metgessa en un casal infantil del barri barceloní del Raval i porta una vida senzilla, en contacte amb el món profà de cada dia, però allunyada dels somnis d'opulència que enlluernen molts joves de la seva edat.

No és un cas aïllat. Malgrat que el nombre de vocacions religioses ha davallat a tot Europa respecte a uns anys enrere, encara no ha arribat l'hora que els noviciats, tant masculins com femenins, hagin de tancar per falta de clientela. Ben

al contrari, sembla que s'han acabat els temps més magres per a l'església. A l'estat espanyol, la tendència anual d'ordenacions es manté entre 200 i 250, mentre que les vocacions sacerdotals han registrat un augment remarcable en els últims anys: han passat de 1.505 el 1980 a 2.033 el 1989.

Pel que fa a les congregacions de monges, la Companyia de Santa Teresa de Jesús, les Germanes de Nostra Senyora de la Consolació i les Josefines de la Caritat són les que acullen més noies aspirants a entrar a la vida religiosa.

Sor Ana Mencos, membre de l'equip

→ La crida de Déu torna a atraure el jovent.

Una institució masclista que renaix amb força a l'Europa de l'Est

Entre la nova generació de religiosos hi ha persones amb una postura molt crítica respecte al funcionament de l'Església actual. Les noies entrevistades per EL TEMPS no s'estan d'assenyalar els defectes de l'estament eclesiàstic que tant estimen. El paper de la dona a l'Església és, segons elles, una injustícia històrica que, tard o d'hora, haurà de canviar.

"Al segle passat, l'Església va perdre els obrers i aquest segle, si no s'espavila, perdrà les dones. Però costa d'avançar perquè sovint les primeres masclistes som les dones. Hem de preparar-nos teològicament si de veritat volem deixar de ser les *tontes* de l'Església", diu Marga Bofarull. Pensa que "ens cal molta simplificació, aspirem a ser profètics però no oferim una

alternativa vàlida a la societat consumista. A més, no hi ha prou comunicació entre els bisbes i la resta del poble fidel". Així mateix, lamenta que "la gent veu l'Església com un assistent social, no com una cosa seva. L'Església s'hauria de fer des dels pobres i no tant des dels rics".

Precisament, Marga es va apuntar al carro d'una congregació molt integrada al món de finals del segle XX, implicada en l'ajut als pobres i connectada amb els problemes reals de la societat perquè "em nego a ser una noia d'avui, però també una monja d'abans-d'ahir".

MARGINACIÓ DE LA DONA

També Pilar Pavia opina que "han de canviar moltissi-

mes coses de l'Església actual. A vegades em qüestiono si no sóc massa dura amb l'Església per la forma com la presento als meus alumnes". Afirma que "l'Església és una de les institucions que avui manté la dona més marginada, i d'això ens en demanaran comptes. No podem restar encallats en un moment en què, a la societat jueva, la dona jugava un paper secundari. Ara, quan ja no està prohibit l'accés de la dona a càrrecs d'importància, l'Església continua ancorada en el passat".

No està tan clar que la truita pugui girar-se en els anys vidents, perquè, si bé és cert que existeixen corrents crítics, són molts els que segueixen pensant que el poder eclesial és exclusiu dels homes. "La majoria de seminaristes tenen una visió molt

masclista. A la Facultat de Teologia alguns nois es riuen de les noies que estem estudiant amb ells. I les mateixes dones també són un fre, perquè n'hi ha que diuen: a mi, ¿que em confessi una dona? Mai de la vida!".

D'altra banda, Pilar es pregunta com es viurà el fenomen dels països de l'Est des del punt de vista eclesial. En principi, els nous vents polítics bufen favorables a l'Església, que està ressuscitant amb força a l'Europa oriental. N'és una prova que l'URSS, oficialment atea, hagi establert relacions amb el Vaticà. I el papa Joan Pau II ja ha anunciat la celebració d'un sínode de bisbes de tot Europa l'any 1991, amb l'objectiu d'abordar la situació de l'Església en el nou horitzó europeu.

de formació de les Religioses del Sagrat Cor de Jesús, ens confirma que "les vocacions religioses s'estan estabilitzant a la baixa a nivell europeu, excepte en aquells països que han patit una guerra o una dictadura, on el nombre de religiosos és encara molt alt, desmesurat". Aquesta dona de 60 anys troba normal que les vocacions religioses no abundin, perquè "es tracta d'una vocació bastant singular, és molt més habitual casar-se i formar una família".

La Marga havia estat sortint amb un noi i més d'una vegada s'havia imaginat casada i amb fills. Va ser educada en un ambient molt catòlic i pertanyia a una comunitat d'universitaris cristians, però fer-se monja no entrava en els seus plans de futur. "Fins a cinquè de carrera no havia pensant mai a fer-me monja. És més, quan vaig marxar del col·legi no en volia saber res, de les monges. Se'm va acudir durant uns exercicis, però abans de tenir-ho clar em vaig passar un any rumiant sola sense comentar-ho a ningú", explica.

Va fer el curs que li faltava per a llicenciar-se en medicina alhora que anava donant voltes a una possibilitat que cada vegada se li presentava menys desgavellada. I als 25 anys va ingressar al noviciat, disposta a renunciar a moltes il·lusions ("és evident que he sacrificat mol-

tes coses") a canvi de viure amb Déu i per a Déu.

"La meua decisió va ser gairebé egoïsta, notava que Déu m'omplia el cor més que qualsevol altra cosa". No es considera castrada en cap aspecte, tot i que reconeix que li va costar molt assumir el vot de castedat. "Se'm feia una mica muntanya. Però he anat experimentant que quan Déu et crida també t'ajuda. Jo no he renunciat a la meua sexualitat, sinó que l'he encaminada d'una altra manera".

A més, s'ha compromès a un règim d'austeritat: "Abans duia un ritme de vida molt més còmode, tenia els meus diners i no n'havia de donar comptes a ningú. Ara depenc d'una comunitat. Tinc germans que només pensen en el nou cotxe que es compraran, mentre que jo circulo amb un dos cavalls que qualsevol dia se'm quedarà tirat al mig del carrer".

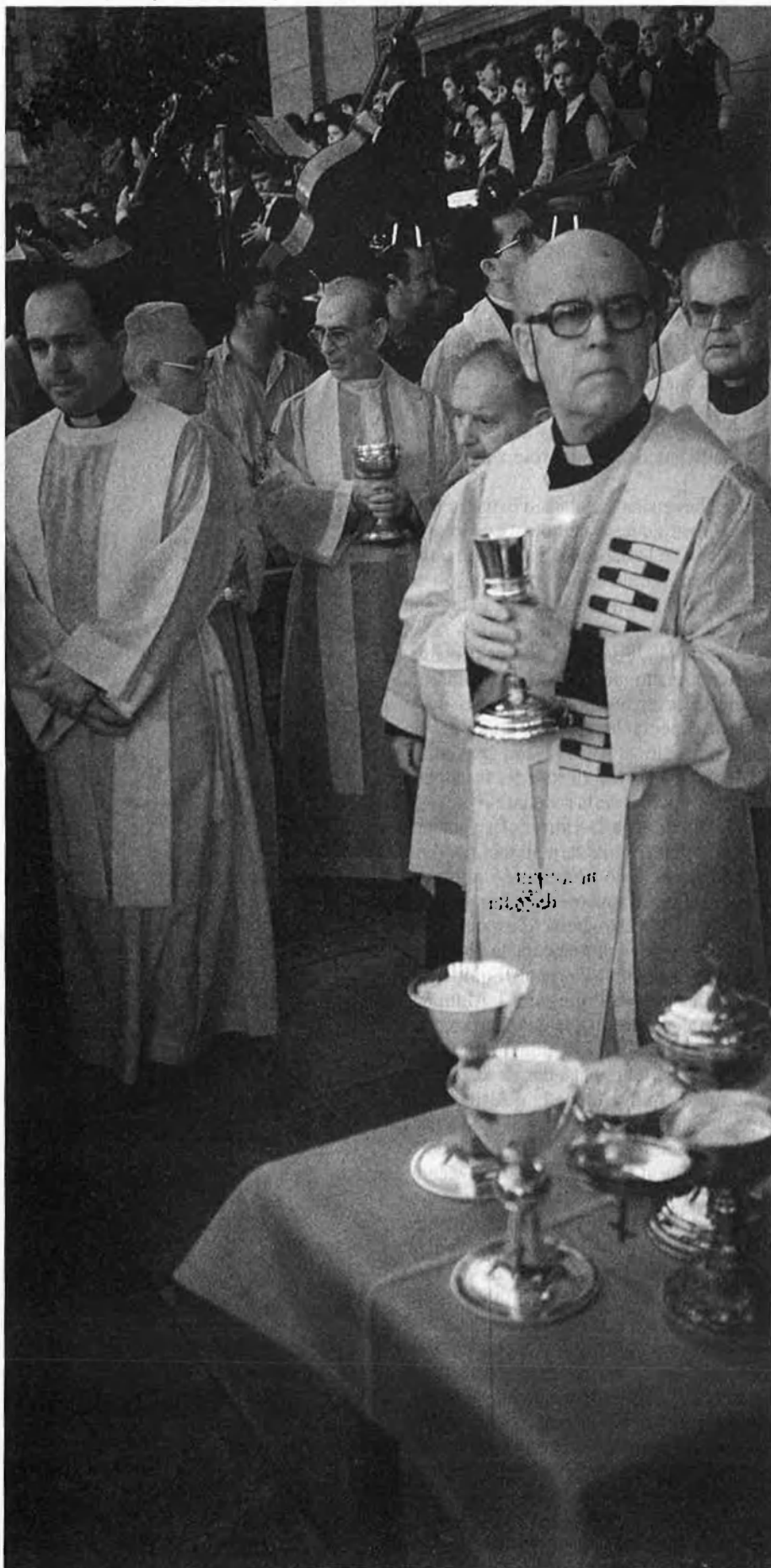
I acata el vot d'obediència sense sentir-se sotmesa a ningú més que a Déu. "Sé que avui estic al Raval i demà puc estar a Nicaragua, perquè confio que certes persones tenen una visió de la jugada més àmplia que la meua i coneixen les necessitats concretes de cada lloc". Lluny de sentir-se encadenada, afirma que "mai m'he sentit tan lliure ni tan abocada cara enfora com des que sóc monja; la meua

llibertat interior no té res a veure amb un lligament que m'esclavitz".

Defineix la seva elecció com una lluita entre renúncies i compensacions, guanyada per aquestes últimes. "Crec que no he renunciat a estimar, al contrari. Si algun dia pensés que això em tanca les portes a l'estimació, me'n sortiria, ho tinc claríssim". I si algun dia s'enamorés d'un noi, "no en faria cap drama, em seguiria posant a les mans de Déu". Ara bé, primer demanaria un canvi de lloc i només en últim terme recorreria a la secularització, perquè "m'he enamorat tant de Déu que em sento en l'obligació de ser-li fidel per sempre".

Fa uns anys, les noves vocacions religioses sorgien a les escoles de monges. Ara la crida de Déu es desperta sobretot en grups que es reuneixen en parròquies, comunitats de pregària o moviments escoltistes, i especialment en barris marginals o perifèrics. "El context ha canviat molt —ens assegura Ana Mencos—. Els joves d'avui que opten per seguir Jesucrist volen fer un servei als pobres, a la gent desposseïda. Abans es feien religiosos per anar-se'n de missions. Però les missions ja les poden fer aquí, ¡al quart món de Barcelona!".

Resulta un xic desconcertant —per imprevist, potser— sentir aquesta frase en

boca d'una monja com sor Mencos: "és absolutament necessari que una noia hagi tingut una relació amb nois abans d'entrar al noviciat". Per no burlar del tot les nostres expectatives, afegeix, en un to de veu gairebé imperceptible: "sense anar massa lluny, és clar..."

Pilar Pavia, una monja de 29 anys que imparteix classes de català i de religió a estudiants de segon de BUP, ens confessa que "vaig estar molt enamorada d'un noi i suposo que ell de mi també, i m'havia enamorat bastants vegades, però en el moment precís que em vaig decidir no vaig trencar amb ningú".

Als 16 anys, Pilar ja va tenir una primera intuïció del seu desig de ser monja. Però no s'ho va plantejar seriosament fins als 23. "Jo llavors vivia en la insatisfacció de no tenir un projecte global de vida, els projectes petits i concrets ja no m'omplien". Ningú la'n va desanimar, al contrari, molts parents i coneguts seus li van confirmar que no anava desencaminada.

Per a ella, la maternitat és la principal renúncia que comporta la vida religiosa. De tant en tant li agafen atacs d'enveja i exclama que vol tenir un fill, però es consola pensant que molts amics seus també es veuen obligats a renunciar a determinats projectes pel fet de ser pares.

Per no caure en el parany de l'amor carnal, "la clau està a mantenir una relació sana amb l'altre sexe, sense fer-te exclusiva d'una persona. Aposto per una relació normal però sense ingenuïtat, sense buscar l'exclusivitat, perquè d'aquí a l'enamorament hi ha només un pas". Amb tot, "si m'enamorés molt, molt... no sé què podria arribar a passar".

Tant Marga com Pilar estaven acostumades a dur una vida molt activa, que van haver d'aparcar durant el noviciat. Dos anys de discerniment, de pregària, de descobriment interior... en tot cas, una experiència passada que cap de les dues voldria repetir. De fet, no acaben d'entendre l'opció de la vida contemplativa, que defineixen com "una crida molt més especial, que demostra la presència de Déu a la Terra".

Segons Marga, "la gent desenganyada no es pot emparar en la vida religiosa, de refugi ja en trobaran millors a la Costa Brava". Ana Mencos és del mateix parer: "Hi ha noies que volen refugiar-se en la religió perquè creuen que és un lloc segur, però és la intempèrie pura". Una intempèrie que suporten per l'amor de Déu.

Eva Piquer